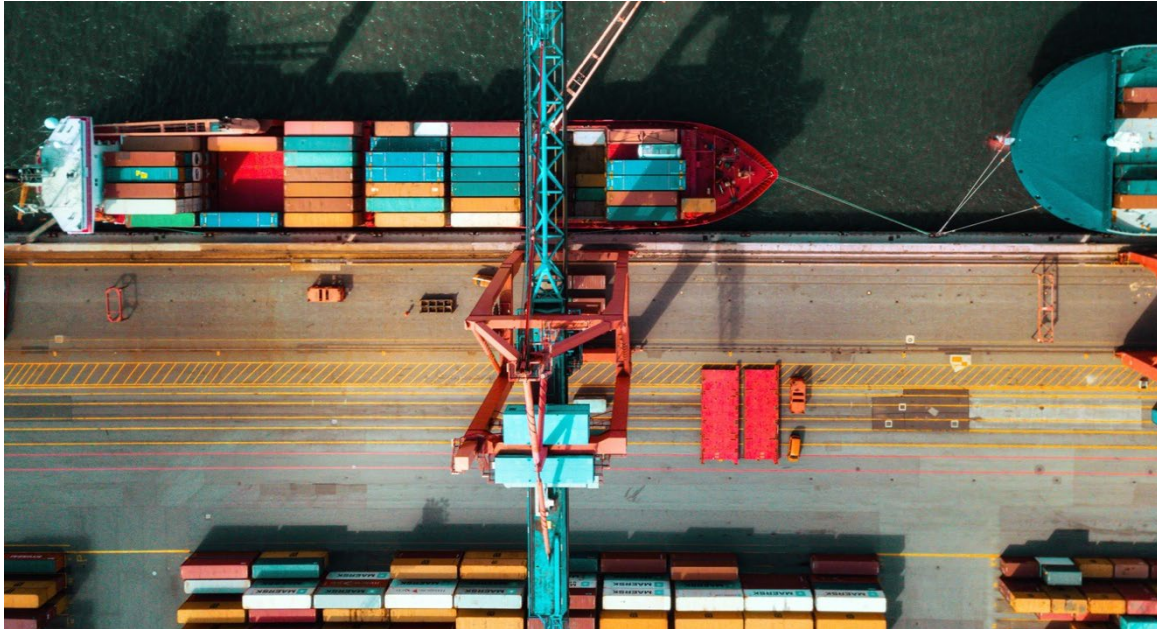

EIC ประเมินการตัดสิทธิ GSP รอบใหม่จะมีผลจำกัดต่อการส่งออกรวม แต่จะกระทบต่อสินค้าที่จะโดนภาษีเพิ่มขึ้นมากและมีการพึ่งพา GSP สูง

3 พฤศจิกายน 2020

United States Trade Representative (USTR) ได้ประกาศตัดสิทธิ GSP กับสินค้าไทยเพิ่มเติม 231 รายการ โดยจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 ธันวาคม 2020 เป็นต้นไป หลังจากที่ได้มีการยกเลิกสิทธิ GSP ในรอบแรก ซึ่งมีผลบังคับใช้ไปแล้วกับสินค้าไทย 573 รายการ (คิดเป็น 0.5% ของมูลค่าการส่งออกรวม) เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2020

EIC คาดผลกระทบที่เกิดจากการตัดสิทธิ GSP ในรอบล่าสุดต่อการส่งออกไทยในภาพรวมจะมีค่อนข้างจำกัด เนื่องจาก 1) สินค้าส่งออกไปสหรัฐฯ ที่จะถูกตัดสิทธิ GSP คิดเป็นสัดส่วนเพียงแค่ 0.2% ต่อมูลค่าการส่งออกรวม และ 2) สินค้าที่จะโดนตัดสิทธิ GSP จะมีต้นทุนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 3.1% ซึ่งจะกระทบต่อยอดขายไม่มากนัก

หากวิเคราะห์โดยละเอียดจาก GSP utilization rate, อัตราภาษีที่จะมีการเก็บเพิ่ม และมูลค่าการใช้สิทธิ GSP ของแต่ละสินค้า พบว่าสินค้าที่มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบสูง ได้แก่ พักดองเบรียว, พักแห้ง, โฟประดับต้นคริสมาสต์, ปีโตรเรซิน, ซิลิคอน, ภาชนะอะลูมิเนียมทรงกระบอก, โลหะสำหรับยึดและติดตั้ง, ประแจ และตะปูควง

แม้ว่าผลกระทบจากการโดนตัดสิทธิ GSP เพิ่มเติมโดยรวมจะมีไม่มากนัก แต่จากผลกระทบสะสมของการโดนตัดสิทธิ GSP ในรอบก่อนหน้า ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังซบเซาและมีแนวโน้มฟื้นตัวช้า กระแสการปกป้องทางการค้า (Trade Protectionism) ที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงค่าเงินบาทที่ยังคงแข็งค่าสะสมในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา ทำให้ความเสี่ยงต่อการฟื้นตัวของส่งออกไทยในระยะข้างหน้ามีสูงขึ้น และยิ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อที่จะสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกต่อไปได้

ก่อนหน้าที่ USTR จะประกาศยกเลิกสิทธิ Generalized System of Preference (GSP) ของไทยเพิ่มเติม สหรัฐฯ ได้ยกเลิกสิทธิ GSP ในรอบแรกไปแล้วซึ่งมีผลเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2020 ที่ผ่านมา เนื่องจาก USTR กล่าวหาว่ามาตรฐานแรงงานของไทยที่ไม่เป็นไปตามหลักมาตรฐานสากล โดยมีสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ 573 รายการ ครอบคลุมมูลค่าประมาณ 1.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (0.5% ของมูลค่าการส่งออกรวม) ซึ่งสินค้าสำคัญที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ สุขภัณฑ์ เม็ดพลาสติก อาหาร (ผลิตภัณฑ์ถั่ว, เส้นพาสต้า, เนื้อปู) และเครื่องประดับ (สร้อยทอง และ หินอัญมณี) (อ่านเพิ่มเติม EIC Note : [อีไอซีประเมินการตัดสิทธิ GSP จะส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกที่มีการพึ่งพาสิทธิ GSP สูง แต่ผลต่อการส่งออกรวมมีจำกัด](#))

สำหรับในรอบล่าสุด USTR ได้ประกาศตัดสิทธิ GSP กับสินค้าไทยเพิ่มเติม 231 รายการ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2020 โดยจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 ธันวาคม 2020 เป็นต้นไป โดยรายการสินค้าไทยที่จะถูกตัดสิทธิในครั้งนี้ครอบคลุมมูลค่าราว 817 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 25,000 ล้านบาท (0.3% ของมูลค่าการส่งออกรวม) โดย USTR กล่าวหาว่าการเปิดตลาดเนื้อสุกรของไทยที่ไม่เป็นธรรมและไม่สมเหตุผล เนื่องจากไทยมีความกังวลด้านการปนเปื้อนสารเร่งเนื้อแดงแรงแคโทพามีนทำให้มีมาตรการกีดกันการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสหรัฐฯ

EIC คาดผลกระทบที่เกิดจากการตัดสิทธิ GSP ในรอบนี้ต่อการส่งออกไทยในภาพรวมมีค่อนข้างจำกัด เนื่องจาก

- 1) สินค้าส่งออกไปสหรัฐฯ ที่จะถูกตัดสิทธิ GSP คิดเป็นสัดส่วนเพียงแค่ 0.2% ต่อการส่งออกรวม**
โดยจากรายการสินค้าที่ไทยโดนตัดสิทธิในรอบนี้มี 231 รายการ มีเพียง 147 รายการที่ไทยมีการใช้สิทธิ GSP จริง ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกไปสหรัฐฯ รวมที่ 817 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ทั้งที่ใช้และไม่ใช้สิทธิ GSP) แต่มูลค่าส่งออกที่ใช้สิทธิ GSP จริงมีเพียง 602 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นเพียง 0.2% ของการส่งออกรวมเท่านั้น
- 2) สินค้าที่จะโดนตัดสิทธิ GSP จะมีต้นทุนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 3.1% ซึ่งจะกระทบต่อยอดขายไม่มากนัก**
โดยการตัดสิทธิ GSP จะทำให้สินค้าส่งออกที่โดนตัดสิทธิถูกเก็บภาษีเพิ่มเติมในช่วง 0% ถึง 12.5% แล้วแต่ประเภทสินค้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของอัตราภาษี (weighted effective tax rate) ที่จะถูกจัดเก็บเพิ่มเติมอยู่ที่ 3.1% หรือคิดเป็นมูลค่าภาษีที่ต้องจ่ายประมาณ 18.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้หากมีสมมติฐานให้ธุรกิจส่งผ่านภาษีที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้บริโภคทั้งหมด โดยที่ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อราคาสินค้าส่งออกไทยนั้นไม่ได้มีความเปลี่ยนแปลง (เช่นค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) จะทำให้สินค้าไทยแพงขึ้นโดยเฉลี่ย 3.1% และจากงานศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย¹ที่เคยสรุปไว้ว่าความยืดหยุ่นด้านราคาของสินค้าส่งออกไทย (price elasticity) มีค่าในช่วง 0.3% - 0.6% ทำให้ได้ข้อสรุปว่ายอดขายสินค้าส่งออกไทยที่จะโดนตัดสิทธิ GSP มีแนวโน้มลดลงประมาณ 0.001% - 0.003% ต่อการส่งออกทั้งหมด (ราว 3.2 - 6.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
ทั้งนี้ผลกระทบต่อสินค้าแต่ละประเภทจะมีมากขึ้นอยู่กับปัจจัยความยืดหยุ่นต่อราคา โดยหากสินค้าที่โดนตัดสิทธิเป็นสินค้าที่ถูกทดแทนได้ง่ายหรืออาจไม่ค่อยเป็นที่นิยมในตลาดสหรัฐฯ (มีความยืดหยุ่นต่อราคาสูง : high price elasticity) ผลกระทบจะมีค่อนข้างมาก ผู้ส่งออกจึงอาจต้องยอมลดราคาสินค้าก่อนรวมภาษีนำเข้าของทางสหรัฐฯ เพื่อให้ราคาขายที่รวมภาษีแล้วเพิ่มเล็กน้อยซึ่งจะทำให้กำไรต่อหน่วยลดลง ในทางกลับกัน หากสินค้าที่โดนตัดสิทธิเป็นสินค้าที่ถูกทดแทนได้ยากหรือเป็นที่นิยมในตลาดสหรัฐฯ (มีความยืดหยุ่นต่อราคาต่ำ : low price elasticity) ผลกระทบก็อาจมีจำกัด

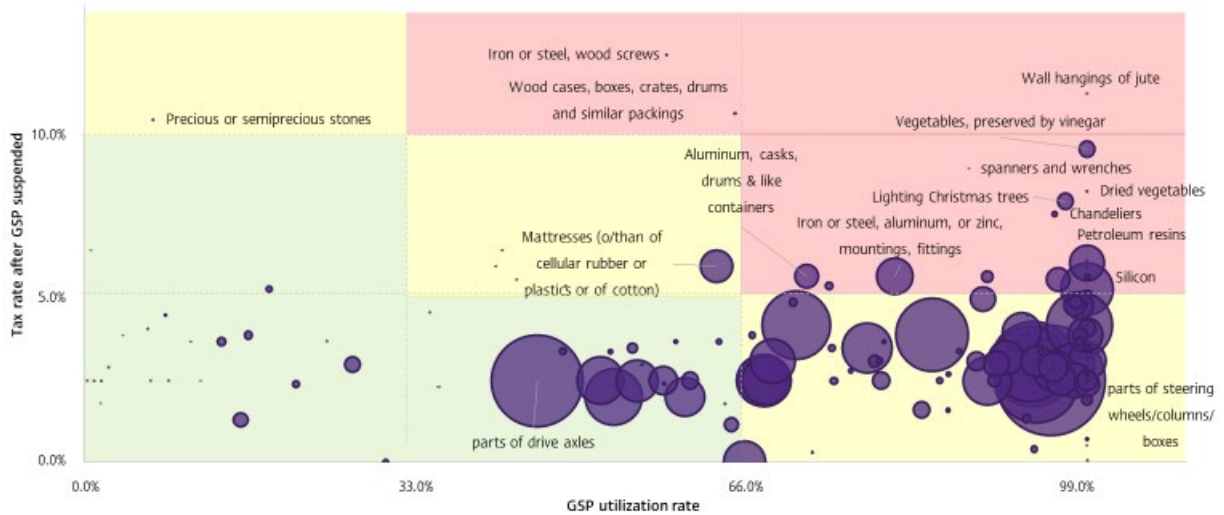
1 จากการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทยใน Monetary Policy Report, June 2018

นอกจากนี้ หากวิเคราะห์โดยละเอียด พบว่าสินค้าที่มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบสูง ได้แก่ พักดองเปรี้ยว, พักแห้ง, ไฟประดับต้นคริสมาสต์, ปีเตอร์เรซิน, ซิลิคอน, ภาชนะอะลูมิเนียมทรงกระบอก, โลหะสำหรับยึดและติดตั้ง, ประแจ และตะปูควง โดยมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่

- GSP utilization rate (มูลค่าส่งออกที่ใช้สิทธิ GSP ต่อมูลค่าส่งออกสินค้าประเภทนั้นทั้งหมด) - สะท้อนการพึ่งพาสิทธิ GSP ในการส่งออกสินค้าประเภทนั้น ๆ โดยหากสินค้าที่มี GSP utilization rate สูง ก็จะมีแนวโน้มได้รับผลกระทบมากหากมีการตัดสิทธิ
- อัตราภาษีที่จะมีการเก็บเพิ่มเมื่อโดนตัดสิทธิ - โดยหากมีระดับภาษีที่สูง ก็จะมีความเสี่ยงได้รับผลกระทบสูง
- มูลค่าการใช้สิทธิ GSP ของแต่ละสินค้า - โดยสินค้าที่มีมูลค่าใช้สิทธิมาก ก็ย่อมแสดงถึงความสำคัญของสินค้านั้นต่อสินค้าที่โดนตัดสิทธิทั้งหมด

โดยจากเกณฑ์ข้างต้น สามารถแสดงผลได้ดังรูปที่ 1 ซึ่งสังเกตได้ว่าสินค้าที่มีมูลค่าการใช้สิทธิสูงส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่มุมขวาล่างของภาพ สะท้อนว่าสินค้านั้นมีสัดส่วนการใช้สิทธิ GSP สูง แต่จะโดนภาษีเพิ่มเติมในระดับที่ไม่สูงนัก (สินค้าสำคัญที่มีมูลค่ามากคือ ชิ้นส่วนรถยนต์จำพวกแกนพวงมาลัยและกระจุกเกียร์) จึงทำให้เข้าข่ายความเสี่ยงปานกลาง (พื้นที่สีเหลือง) ขณะที่สินค้าที่มีความเสี่ยงสูง (พื้นที่สีแดง) คือสินค้าที่มีอัตราการใช้สิทธิ GSP ในระดับสูง และจะโดนเก็บภาษีในอัตราที่สูงขึ้นมาก ได้แก่ พักดองเปรี้ยว, พักแห้ง, ไฟประดับต้นคริสมาสต์, ปีเตอร์เรซิน, ซิลิคอน, ภาชนะอะลูมิเนียมทรงกระบอก, โลหะสำหรับยึดและติดตั้ง, ประแจ และตะปูควง

รูปที่ 1 : สินค้าสำคัญที่มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบมากจากการตัดสิทธิ GSP ในรอบนี้ ได้แก่ พักดองเปรี้ยว, พักแห้ง, ไฟประดับต้นคริสมาสต์, ปีเตอร์เรซิน, ซิลิคอน, ภาชนะอะลูมิเนียมทรงกระบอก, โลหะสำหรับยึดและติดตั้ง, ประแจ และตะปูควง

ตัวอย่างสินค้าสำคัญในแต่ละพื้นที่ความเสี่ยง (zone)

	GSP utilization < 33%	33 < GSP utilization < 67%	GSP utilization > 67%
Tax > 10%	Precious or semiprecious stones	Iron or steel, wood screws	Wall hangings of jute
		Wood cases, boxes, crates, drums and similar packings	
5% > Tax > 10%	Insulated coaxial cable and other coaxial conductors	Mattresses (o/than of cellular rubber or plastics or of cotton)	Silicon

	GSP utilization < 33%	33% < GSP utilization < 67%	GSP utilization > 67%
	Aluminum alloy, plates/sheets/strip	Garden or similar umbrellas	Iron or steel, aluminum, or zinc, mountings, fittings & similar articles
		Electric table, desk, bedside or floor-standing lamps	Petroleum resins, coumarone, indene, or coumarone-indene resins and polyterpenes
		Stainless steel, not cast, flanges for tubes/pipes, not forged or forged and machined	Aluminum, casks, drums & like containers, for any material
		Noninflatable hollow balls	Taps, cocks, valves & similar appliances for pipes, boiler shells, tanks, vats or the like
			Lighting sets of a kind used for Christmas trees
			Vegetables prepared or preserved by vinegar or acetic acid
			Glucose in solid form & glucose syrup
			Base metal castors and base metal parts thereof
Tax < 5%	Taps, cocks, valves & similar appliances for pipes, boiler shells, tanks, vats or the like, hand operated, not copper, iron or steel, nesoi	Pts. & access. of motor vehicles of 8703, parts, nesoi, of drive axles w/different. (wheth or not w/oth transm components)	parts of steering wheels/columns/boxes
	Other electromagnets and parts thereof, and parts of related electromagnetic articles nesoi	Taps, cocks, valves & similar appliances for pipes, boiler shells, tanks, vats or the like, other than hand operated, nesoi	Mattresses, of cellular rubber or plastics, whether or not covered
	Work holders for machine tools other than those used in cutting gears, nesoi	Pts. & access. of mtr. vehic. of 8701.20, 8702, 8703 or 8704, gear boxes	road wheels
	Parts for industrial or laboratory furnaces and ovens, including incinerators, nonelectric	Vegetable seeds, nesoi, of a kind used for sowing	Silicones in primary forms
	Parts of gas turbines nesoi, other than those of subheading 8411.99.10	Gaskets, washers and other seals, of noncellular vulcanized rubber other than hard rubber, not for use in automotive goods in C87	Nonadhesive plates, sheets, film, foil and strip, noncellular, of polymers of ethylene and propylene

หมายเหตุ : มีบางประเภทสินค้าที่มีจัดเก็บอัตราภาษีต่อปริมาณนำเข้า เช่น 1.5 cent/Kilogram EIC ทำการคำนวณ implied tax rate ของสินค้าประเภทดังกล่าวจากข้อมูลปริมาณและมูลค่านำเข้าสินค้าของปี 2019 เพื่อที่จะสามารถเปรียบเทียบกับ tax rate ของสินค้าประเภทอื่นได้

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ USTR และ United States International Trade Commission (USITC)

แม้ว่าผลกระทบจากการโดนตัดสิทธิ GSP เพิ่มเติมจะมีไม่มากนัก แต่จากผลกระทบสะสมของการโดนตัดสิทธิ GSP ในรอบก่อนหน้า รวมถึงภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังซบเซาและมีแนวโน้มฟื้นตัวช้า ประกอบกับกระแสการปกป้องทางการค้า (Trade Protectionism) ที่เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นความเสี่ยงต่อการฟื้นตัวของ การส่งออกไทยในระยะข้างหน้า และทำให้ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อที่จะสามารถแข่งขันในตลาดโลกต่อไปได้ โดยแม้ว่าผลกระทบจากการตัดสิทธิในรอบนี้จะมีไม่มากตามรายละเอียดในช่วงต้น แต่หากรวมกับสินค้าที่โดนตัดสิทธิในรอบก่อนหน้า พบว่ามีมูลค่าที่โดนตัดสิทธิรวมที่ 1.92 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 0.8% ของการส่งออกรวม (ตารางที่ 1) ซึ่งทำให้มูลค่าส่งออกของไทยที่ได้รับสิทธิ GSP หายไปกว่า 40% ของมูลค่าที่ได้รับสิทธิ GSP ในปี 2019 ประกอบกับเศรษฐกิจโลกของปีนี้ที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักจาก COVID-19 และยังมีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ในระยะข้างหน้า นโยบายการปกป้องทางการค้า (Protectionism) ที่เพิ่มขึ้นในหลายประเทศ ผ่านมาตรการกีดกันทางการค้าจากการขึ้นภาษี การยกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษี และมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (non-tariff barriers) รวมถึงการแข็งค่าสะสมของเงินบาทเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าและคู่แข่ง (Nominal Effective Exchange Rate : NEER ซึ่งแข็งค่าถึง 18.6% นับตั้งแต่ปี 2014 จนถึง ตุลาคม 2020) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการฟื้นตัวของ การส่งออกไทยในระยะข้างหน้า และทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องตระหนักถึงความเสี่ยงรอบด้านที่มีในอนาคต โดยอาจต้องมีแผนลดการพึ่งพาผลประโยชน์ทางภาษีหรือเน้นแข่งขันด้านราคาตลาด และหันไปปรับตัวและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของตนเอง เช่น การหาตลาดใหม่รองรับผลกระทบ การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับกระแสโลก และการพัฒนากลยุทธ์การขายสินค้า เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถรักษาหรือขยายฐานตลาดส่งออกได้ในระยะต่อไป

ตาราง 1 : สรุปมูลค่าและสัดส่วนสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐฯ

	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	สัดส่วนต่อการส่งออก ไทยไปสหรัฐฯ (2019)	สัดส่วนต่อการส่งออก ไทยทั้งหมด (2019)
มูลค่าที่ได้รับสิทธิ GSP (2019)	4.82	14.4%	2.0%
- มูลค่าสินค้าที่ยังสามารถใช้สิทธิ GSP ได้	2.90	8.7%	1.2%
- รวมมูลค่าที่โดนตัดสิทธิ GSP	1.92	5.7%	0.8%
มูลค่าที่โดนตัดสิทธิ GSP รอบเม.ย. 20 (ตามที่ใช้สิทธิจริง)	1.32	3.9%	0.5%
มูลค่าตัดสิทธิ GSP รอบธ.ค. 20 (ตามที่ใช้สิทธิจริง)	0.60	1.8%	0.2%

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ USTR และกระทรวงพาณิชย์

บทวิเคราะห์โดย... <https://www.scbeic.com/th/detail/product/7180>

ผู้เขียนบทวิเคราะห์ : ดร. กำพล อติเรกสมบัติ (kampon.adireksombat@scb.co.th)
ผู้อำนวยการอาวุโส และหัวหน้าฝ่ายวิจัยด้านเศรษฐกิจและตลาดการเงิน

พนันดร อรุณนิรมาน (panundorn.aruneeniramarn@scb.co.th)

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

พิมพ์ชนก โสว (phimchanok.hou@scb.co.th)

นักวิเคราะห์

Economic Intelligence Center (EIC)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

EIC Online: www.scbeic.com

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.